

SEXUALITAT

INFÀNCIA

Sheila Peinado Espí
Laura del Moral

AMB EL SUPORT DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

SEXUALITAT

INFÀNCIA

Sheila Peinado Espí
Laura del Moral

AMB EL SUPORT DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Generalitat de Catalunya
Departament
de Drets Socials

ASSOCIACIÓ IN VIA

QUI SOM?

Som una entitat social que treballa en la prevenció i per a l'eradicació de les condicions de desigualtat que generen violència i discriminació, des de l'atenció i acompanyament integral a dones, infància, jovent, famílies i col·lectius vulnerabilitzats.

ON ESTEM?

Al barri del Poblenou, a Barcelona
Carrer Amistat, número 15.

I al barri de La Sagrera, Carrer
Ciutat d'Elx número 6.

Ens podeu contactar al telèfon
93.215.56.26
O al correu electrònic
invia@invia.cat

Associació In via

Es treballa a partir del **Marc dels Drets Humans** amb **perspectiva de Gènere i Interseccional** en tots els seus projectes.

Els àmbits en els quals intervenim com a entitat són:

1 Inserció i
formació laboral

2 Atenció
terapèutica

3 Atenció infància en risc
(Infància Respon-SOMIA)

4 Atenció pedagògica
i educativa

5 Atenció inclusió residencial: pisos
d'autonomia i emancipació, casa
acollida i CRAE Casa de la Jove.

CONTINGUT

1. Conceptes generals.
2. Educar-nos per educar.
3. Sexualitat a la infancia, tabú i desenvolupament.
4. Porno.
5. Consentiment sexual.
6. Masturbació y prevenció d'ASI.
7. Recursos.

Què penseu que
és la sexualitat?

1. CONCEPTES GENERALS

QUÈ ÉS SEXUALITAT?

Va molt més allá de tenir una relació sexual. És com vivim el nostre cos i els seus canvis, el plaer, les relacions (tan de amistats, com romàntiques i de família), l'afecte i les emocions, i també poden influir en ella els valors i la cultura.

També és: rols de gènere, cos, autoestima, comunicació.

QUÈ ÉS SEXE I GÈNERE?

- **SEXE**: Son les característiques biològiques amb les quals naixem (cos, òrgans sexuals, cromosomas, hormones).
- **GÈNERE**: Rols i normes socials associats a ser “home” o “dona” en una cultura.

ORIENTACIÓ SEXUAL

Qui ens atrau (emocionalment, afectivament o sexualment).

IDENTITAT

Home, dona, no binari, fluid, agènere,...

→ **cis VS trans**

SEXUALITAT UN TEMA TABÚ

La sexualitat abasta moltes coses, no únicament el sexe. Pel que **parlar de sexualitat** amb els/les nostres fills/es és necessari.

Pot fer-nos **vergonya** parlar sobre sexe, perquè com a mares i pares no hem rebut l'educació sexual suficient com per a parlar sobre preguntes que ens poden fer. Però educant-nos a nosaltres mateixos/es podem anar introduint conceptes als/les nostres fills i filles des de petits.

A més, amb comunicació contínua amb els nostres fills i filles, **prevenim conductes** que poden ser desfavorables en un futur. Igual que fomentem una comunicació activa i familiar, sobretot en aquestes etapes en les quals els costa més parlar amb vosaltres.

D'igual forma, hi ha vegades que per motius diferents no hem pogut tenir converses correctes amb ells i elles des de petites sobre sexualitat, però mai és tard, sigui pel motiu que sigui, **d'educar-nos per a poder educar-los.**

QUÈ ÉS L'HIMEN?

2. EDUCAR-NOS PER EDUCAR

- ✓ L'himen i la virginitat han anat units des de fa anys, però solament és un mite del qual ens costa desprendre'ns com a societat.
- ✓ L'himen no té per què trencar-se. L'himen es veu des de fora. No existeix un concepte fisiològic de virginitat perquè no hi ha cap "tela" que es trenqui ni desaparegui.
- ✓ No existeix la reconstrucció de l'himen després de la pèrdua de virginitat. De fet, està prohibida la promoció d'aquesta pràctica, perquè el que es realitza és una cosa que atempta contra els drets humans i reproductius de les dones.

HIMEN = VIRGINITAT ?

EDUCAR-NOS PRIMER!!!

COS

- ✓ No hi ha un sol model de cos. No hi ha un cos “normal”. **DIVERSITAT**.
- ✓ **Pressió estètica** i xarxes socials.
- ✓ **Canvis** en el cos: Per la pubertat, la adolescència i cicle vital (menopausa i andropausa).
- ✓ Conèixer el propi cos. Com son els **genitals**, parlar-ne amb noms correctes. Desmuntar mites. Valor a la masturbació, conèixer el cos i cuidar-se.
- ✓ Cos com a font de **plaer i benestar** (gaudir, sentir, expressar-se).

MENSTRUACIÓ

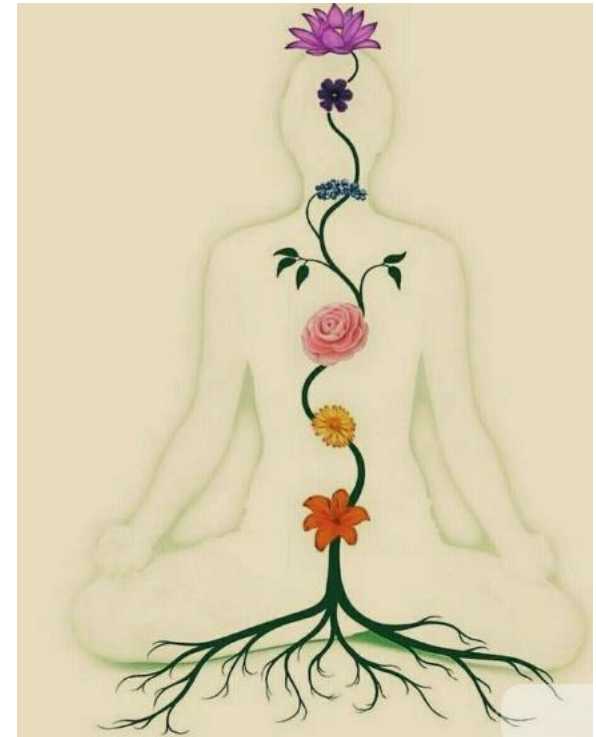
- ✓ Procés fisiològic natural, NO TABÚ. No motiu de vergonya, ni discriminació. **NORMALITZAR**.
- ✓ La menstruació **no té que fer mal**.
- ✓ **No mitificar** (“Ja eres tota una dona”).
- ✓ **Productes menstruals**: Copa menstrual, calces menstruals, tovalloles de 1 ús i de més, tampons, ...

EDUCACIÓ SEXO-AFECTIVA

**Es aprendre a expressar i gestionar emocions,
construir relacions de respecte i igualtat. Entendre
que el plaer va més enllà del sexe.**

- ✓ El cos no només és físic, també es emocional i relacional.
- ✓ L'afecte, el consentiment, el respecte i el plaer són igual d'importants que la biologia.
- ✓ Parlar d'autoestima corporal i com afecta la manera de relacionar-nos.
- ✓ Autoconeixement i autoestima → Acceptar i reconèixer propi cos i emocions.
- ✓ Consentiment i límits.
- ✓ Comunicació (del que ens agrada i el que no) i validació d'emocions.
- ✓ Diversitat d'afectes i relacions.

- Quan creieu que es “desperta” la sexualitat?

- L'educació sexual és perillosa i pot augmentar l'interès dels nens i les nenes sobre la sexualitat?

3. SEXUALITAT INFANTIL, TABÚ i DESENVOLUPAMENT.

- ❑ Pot ser que no tingam totes les respostes, podem **buscar informació**.
- ❑ **Disponibilitat** per parlar, respectant els temps.
- ❑ **Normalitzar** parlar de sexualitat i sexe.
- ❑ Crear **confiança i continuïtat** (no és una xerrada, sinó converses recurrents).

I COM PARLEM AMB ELLES I
ELLS DE SEXUALITAT?

Desenvolupament dels 4 als 6 anys

Comportaments comuns	Com acompanyar
• Es toquen a propòsit (masturbació) • Tracten de mirar altres persones quan estar despullades o desvestint-se. • Imiten comportaments de parella • Parlen de les parts privades i usar “males paraules” tot i que no entenen el significat. • Exploren les parts privades amb nens i nenes de la mateixa edat.	• Els cossos dels nens i les nenes canvien quan passen els anys • Explicacions simples sobre com es creixen els nadons i el procés de naixement. • Regles sobre els límits personals (parts privades cobertes, parlar del consentiment...) • Donar respostes simples sobre el cos. • Les parts íntimes es toquen en privat.

Desenvolupament dels 7 als 12 anys

Comportaments comuns	Com acompanyar-los
• Tocar-se les parts privades a propòsit en privat usualment. • Jugar amb altres infants a jocs que impliquen comportament sexual (pares i mares...) • Tracten de mirar altres persones despullades també en fotografies. • Veure i escoltar material sexual a través de mitjans de comunicació. • Volen més privacitat (no voler-se despullar davant dels altres...) • Resistir-se a parlar amb els adults sobre sexualitat. • Inici de l'atracció sexual i interès cap a altres nens i nenes de la seva edat.	• Explicar-los els canvis de la pubertat i com enfrontar-s'hi (pol·lucions nocturnes, ereccions, menstruació...) • Informació bàsica sobre la reproducció, embaràs i part. • Riscos i plaers associats a l'activitat sexual. (ITS, anticonceptius...) • La masturbació és comú i no està associada a problemes però s'ha de fer en privat.

Ensenyar a:

- **Conèixer-se, respectar-se i acceptar-se.**
- Mostrar diferents maneres **d'expressar l'afecte** i els nostres desitjos.
- Connectar amb el **propri plaer i gaudi** del propi cos.
- **Prevenir abusos:** respecte i límits.
- Reconèixer i expressar **emocions**.
- Respectar la **diferència** individual en **l'expressió de l'afecte**.

Acompanyar:

- Parlar de sexualitat com una cosa quotidiana.
- Parlar amb naturalitat i autenticitat.
- Anomenar correctament les parts del cos.
- Deixar-los que construeixin lliurement la seva identitat i orientació sexual.
- Acompanyar des del respecte.
- Educant per generar valors i actituds.
- Assumir que som models de comportament.
- Llegir amb ells i elles llibres de sexualitat adequats a la seva edat.

Parlem del porno

El porno és bo?

El porno educa?

4. PORNO

❑ PER QUÈ ÉS IMPORTANT PARLAR DE PORNOGRAFIA?

- ✓ Primera (mal) educació que reben si no hi ha diàleg.
- ✓ El porno transmet models de relació i desig que acaben sent referència.
- ✓ Promou cosificació i infantilització de les dones.
- ✓ Desconecta a les dones del seu plaer. Alta exigència als homes.
- ✓ Promou relacions desiguals i violentes.

❑ QUÈ MOSTRA LA PORNOGRAFIA?

- ✓ Cosos irreal.
- ✓ Sexualitat centrada en penetració.
- ✓ Absència de consentiment explícit i afectivitat.
- ✓ Invisibilització de diversitat.

❑ CONSEQÜÈNCIES DE (MAL) CRIAR-SE AMB EL PORNO:

- ✓ Expectatives irreal.
- ✓ Normalització de la violència.
- ✓ Pressió i inseguretats.
- ✓ El silenci familiar i educatiu deixa un buit que el porno ompli.
- ✓ Les i els adolescents poden no trobar espai per expressar dubtes.
- ✓ Es perpetuen mites i rols de gènere tòxics.

HI HA QUE PARLAR DE PORNOGRAFIA

- ❖ Com a famílies hem de parlar obertament i sense judicis.
- ❖ Explicar que el porno és ficció i no educació.
- ❖ Donar alternatives (consentiment, plaer compartit, diversitat).
- ❖ Reforçar idea de que la sexualitat és més que el sexe.

Què entenem per
consentiment
sexual?

5. CONSENTIMENT

<https://www.youtube.com/watch?v=BuuyajcjFC4>

MASTURBACIÓ INFANTIL

- ✓ Normalitzar la pràctica de la masturbació.
- ✓ No castigar, no prohibir i no controlar en excés.
- ✓ Ensenyar hàbits d'higiene i autocura de les parts íntimes.
- ✓ Reflexionar sobre el concepte d'intimitat o privacitat.

PREVENCIÓ DE L'ABÚS SEXUAL INFANTIL

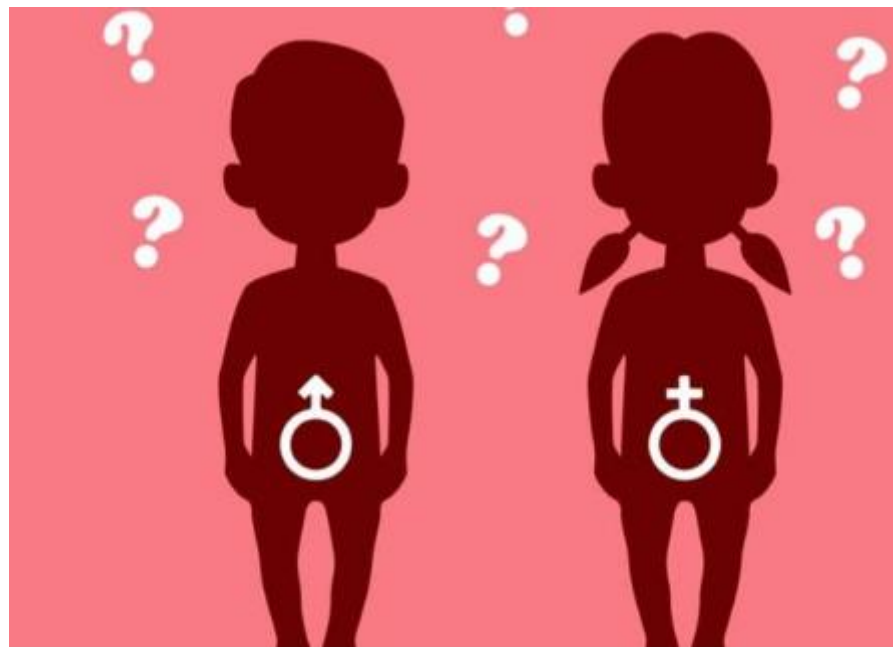
- ✓ Generar espais d'escolta i confiança.
- ✓ Identificar les parts íntimes.
- ✓ Educar des de la llibertat en la presa de decisions.
- ✓ No forçar les mostres d'afecte dels infants cap a altres (ni al revés).
- ✓ Ensenyar a posar límits des de la primera infància (consentiment).
- ✓ Diferenciar el món dels adults del dels infants.
- ✓ Parlar dels secrets (diferenciar entre bons i dolents).
- ✓ Parlar dels abusos sexuals (Grooming, sexting, etc.).

ALGUNA PREGUNTA?

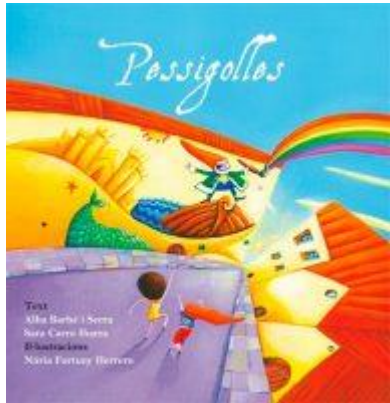

in via

7. RECURSOS PER ALS XIQUETS I XIQUETES

Llibres per treballar l'educació sexual amb els vostres fills i filles

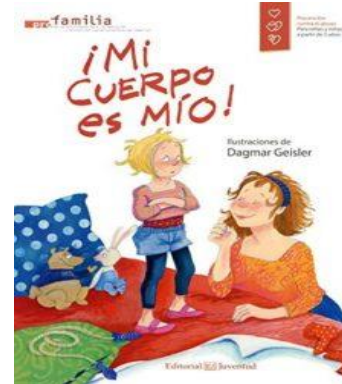
Pessigolles

Autors: Alba Barbé i Sara Carro

Il·lustradora: Núria Fortuny

Editorial: Bellaterra

Edat: A partir de 5 anys

¡Mi cuerpo es mío!

Autor: ProFamilia

Il·lustrador: Dagmar Geisler

Editorial: Juventud

Edat: De 6 a 9 anys

El teu cos és teu

Lucía Serrano

El teu cos és teu

Autora: Lucía Serrano

Editorial: Nubeocho

Edat: A partir de 5 anys

Llibres per treballar l'educació sexual amb els vostres fills i filles

El tesor de Lilith: Un conte sobre la sexualitat, el plaer i el cicle menstrual

Autora: Carla Trepap

Editorial: Pímbalo

Edad: A partir de 4 anys

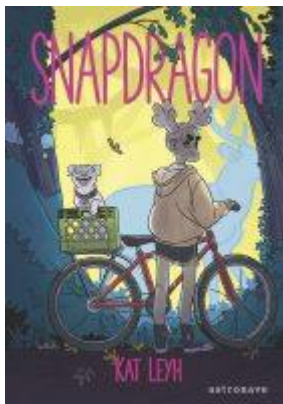
¿Que me esta pasando?

Autor: Arthur Robis

Ilustrador: Peter Mayle

Editorial: Maeva

Edad: De 9 a 12 anys

Snapdragon

Autora: Kat Leyh

Editorial: Astronave

Edad: A partir de 10 anys

El secret de l'Anika

Autora: Cristina Trebol

Ilustrador: Clara Solé

Editorial: Kairat Editorial

Edad: De 3 a 6 anys

Llibres per treballar l'educació sexual amb els vostres fills i filles

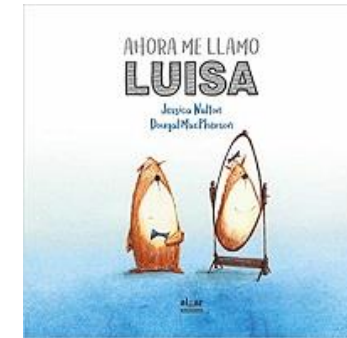

Kiko y la mano

Autor: Consejo de Europa contra la violencia sexual. en el marco de su Campaña "UNO DE CADA CINCO"

Edad: entre 3-7 años.

https://www.observatoriodelainfancia.es/ficherosoia/documentos/4020_d_Book_es.pdf

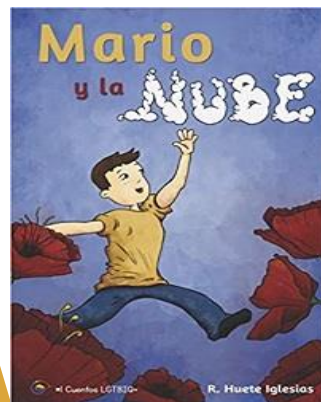

Ahora me llamo Luisa una historia sobre el genero y la amistad

Autor: Jessica Walton

Edad: +5

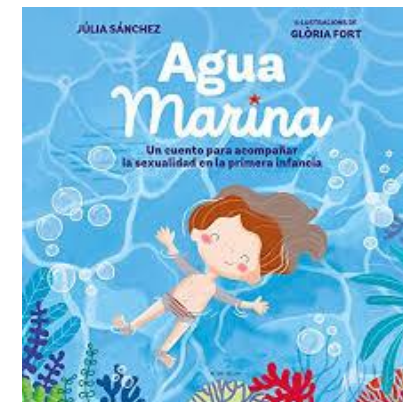
<https://es.scribd.com/document/533433565/Ahora-me-llamo-Luisa>

Mario y la nube Un cuento para explicar la homosexualidad a los/as niños/as

Autor: Raquel Huete Iglesias

Edad: +100

Agua Marina

Autora: Júlia Sánchez

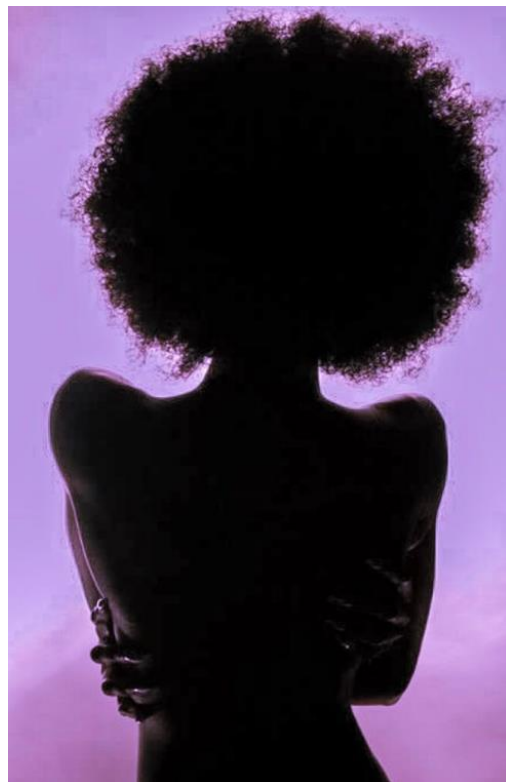
Ilustrador: Glòria Fort

Editorial: B de Blok

Edad: a partir dels 5 anys

RECURSOS PER A VOSALTRES

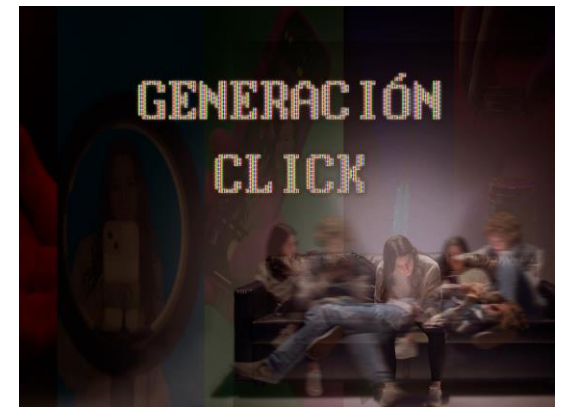
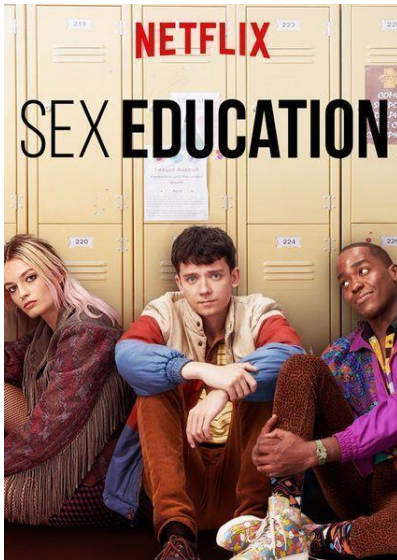
i adolescents

in via

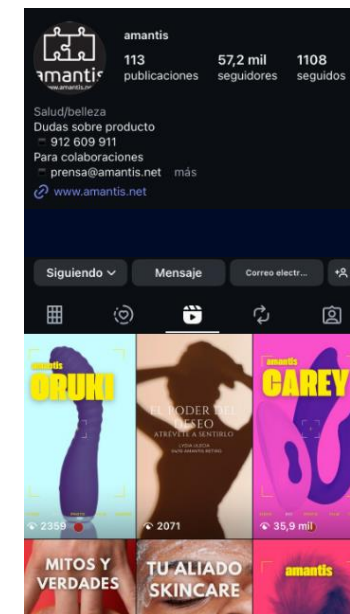
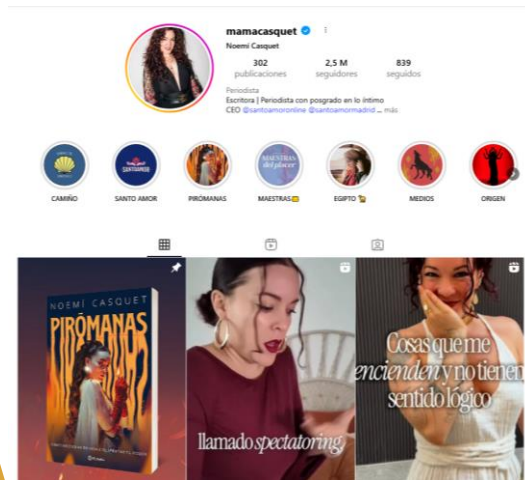
✓ SERIES / DOCUMENTALS:

- ❖ **Sex Education** → Sèrie de netflix que tracta diversos temes de sexualitat en adolescents. Otis és el protagonista, fill d'una sexòloga, que intenta "ajudar" als seus companys i companyes muntant un gabinet de sexologia en els banys de l'institut. Diverses trames i diversitat sexual.
- ❖ **Generación porno** → Docusèrie de Prime. Són adolescents amb les seues famílies, on observem les conseqüències del porno, l'edat real a la qual accedeixen o com el "control parental" no es la solució correcta.
- ❖ **Generación click** → Documental de Prime. Cada capítol conta històries reals sobre les conseqüències de no educar amb l'ús de pantalles. No tan relacionat amb la sexualitat, però si podem veure com poden arribar a afectar els estereotips i les pressions socials, entre altres, sobre la salut mental dels i les adolescents.

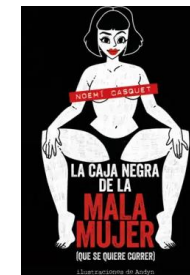
✓ ACTIVISME EN XARXES SOCIALS:

- ❖ Instagram @mamacasquet → Compte professional de Noemí Casquet, contingut actualitzat cada dia, és activista, sexòloga i divulgadora d'informació i satisfacció sexual. Té llibres sobre sexualitat, puja vídeos contínuament, ha realitzat xerrades i tallers (inclosa xerrada TED). Actualment té cursos presencials i en línia sobre sexualitat.
- ❖ Instagram @platanomelon → És una botiga en línia de joguines sexuals, realitza vídeos i podcast explicatius sobre diverses temàtiques relacionades amb la sexualitat i el plaer.
- ❖ Instagram @amantisoficial → Botiga en línia i física de joguines sexuals. Venen llibres de sexualitat, obres artístiques, fan tallers i cursos i puguen vídeos periòdicament sobre sexualitat. Visió activista en xarxes socials.
- ❖ Instagram @pitu_aparicio → Activista en xarxes socials que puja contingut diari sobre sexualitat. També ha escrit llibres com Autocoñocimiento i ofereix cursos en línia sobre sexualitat.

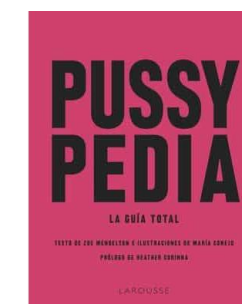
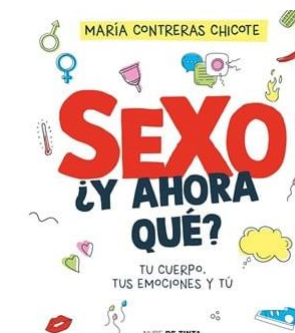
✓ LLIBRES per a les famílies:

- ❖ **Mujer, deseo y placer** de Mireia Darder, Luana Salvadó i Eugènia Gallifa → Una guia imprescindible per a les dones que vulguin abordar el seu instint i millorar la seva vida a través d'una nova sexualitat més conscient. (+18)
- ❖ **Señoras que se empotraron hace mucho / Más señoras que se empotraron hace mucho** de Cristina Domenech → Històries de dones sàfiques (bisexuals i lesbianes) en la història del món, que han estat ocultades durant segles. (+0)
- ❖ **Triologia Zorras / Malas / Libres** de Noemí Casquet → Novel·la eròtica. Tres dones decideixen complir totes les seves fantasies sexuals, més enllà de qualsevol límit preestablert. (+18)
- ❖ **Mala mujer** de Noemí Casquet → És com una guia sobre sexualitat. Parla del plaer, d'anatomia, de rols i estereotips de gènere. (+15)
- ❖ **Éxtasis** de Noemí Casquet → Novel·la eròtica més espiritual i connectada a través del tantra i l'ancestral. Connexió amb el plaer i introspecció. (+18)
- ❖ **Pirómanas** de Noemí Casquet → Guia cap a la sanació i transformació profunda de les dones. Una obra per a reconnectar amb la identitat, reclamar el poder, potenciar el plaer i construir un amor sa. (+18)

✓ LLIBRES per a preadolescents i adolescents:

- ❖ **La regla mola (si sabes cómo funciona)** de Anna Salvia i Cristina Torrón → Parla de la menstruació i tots els temes tabús associats a ella en un llenguatge senzill.
- ❖ **El semen mola (si sabes cómo funciona)** de Anna Salvia i Cristina Torrón → Consentiment, com netejar-se el penis, mitos, etc.
- ❖ **Tus pechos molan (aprende a quererlos)** de Anna Salvia i Cristina Torrón.
- ❖ **Sexo, ¿y ahora qué? Tu cuerpo, tus emociones y tú** de María Contreras. (+9)
- ❖ **Hablemos de adolescencia... Y de sexo, y de amor, y de respeto, y de mucho más** de Miriam Al Adib. (+13)
- ❖ **Pubertad positiva para chicas y para chicos** de Barbara Pletruszcak y Anna Rudak. (+8)
- ❖ **El pequeño atlas de la intimidad** de Mathilde Baudy y Tiphaine Dieumegard. (+8)
- ❖ **Pussypedia** de Zoe Mendelson. (+15)
- ❖ **Serie: Big Mouth** – Netflix
- ❖ **Broders:** <https://www.broders.es/>

<https://www.educaciontrespuntocero.com/libros/libros-sobre-educacion-sexual/>

✓ **ALTRES RECURSOS:**

- ❖ **Guía Somos diversidad (2020)** → Podeu encontrar-la en internet. Hi ha molta varietat de temes (sexualitat, cos, joventut LGBTIQ+, diversitat, expressió de gènere, identitat, etc).
- ❖ **Pel·licula RED** → Disney+. Parla sobre la primera menstruació. Una nena de 13 anys que es debat entre ser una filla obedient i el caos de l'adolescència.
- ❖ **Casal LAMBDA** → Associació LGBTIQ+ a Barcelona. Fan tallers, sortides culturals, exposicions,... Tenen servei d'informació, assessorament i grups de casal (dones, tardor, joves, persones sordes).
- ❖ **ACATHI** → migrants LGBTIQ+.
- ❖ **SAI DASIG** → Servei d'Atenció Integral a la Diversitat Afectiva, sexual i de gènere de Terrassa. Fan conscienciació i donen informació i orientació a persones i entitats per visibilitzar la diversitat. Atenen casos de discriminació i violència.
- ❖ **Desviades collective (IG)** → oci LGBTIQ+.
- ❖ **Terrassa LGBTIQ+.**

Moltes gràcies!!

Més informació:

speinado@invia.cat

93 215 56 26

c/Amistat, 15 (Poblenou)

C/ Ciutat d'Elx, 6 (Sagrera)

www.invia.cat

